

KVINDER i MUSIK

nyhedsbrev

Maj 2009

Sekretariatet, Tove Krag
Herman Triers Plads 7, 5, 1631 København V

NYHEDSBREV

Hermed inviterer vi til årets næste arrangement i Kvinder i Musiks regi

Kvinder i musik og billedkunst

søndag den 7. juni kl. 15

med

Christine Marstrand, sang

Karen Englund, cembalo

i Møstings Hus

Andebakkestien 5 på Frederiksberg

Med sanger og kunsthistoriker *Christine Marstrand* som guide føres vi gennem 400 års musik- og kunsthistorie, men ved denne lejlighed med fokus på kvinderne som komponister og malere.

Cembalist *Karen Englund* er musikalsk ledsager frem gennem perioden 1550-1950 og spiller undervejs også solostykker for cembalo.

Ved koncerten opføres værker af komponister som *Leonora Orsini*, *Barbara Strozzi*, *Elizabeth-Claude Jacquet de la Guerre*, *Fanny Hensel*, *Emma Hartmann* og *Felicitas Kukuck* og der vises billeder af bl.a. *Sofonisba Anguissola*, *Lavinia Fontana*, *Artimisia Gentileschi*, *Camille Claudel*, *Marie Krøyer*, *Anna Ancher*, *Helene Schjerfbeck*, *Franciska Clausen* og *Louise Bourgeois*.

Entré: kr. 60,- / gratis for medlemmer af Kvinder i Musik.

Skovhuset i Værløse

Skovhuset, der er ejet af Værløse Kommune, var oprindeligt et sommerhus for en velhavende borger, bygget i 1923 på et højdedrag med en vidunderlig udsigt ned over Sønderø. Det bruges i dag som udstillingshus, og for øjeblikket udstiller fire kvindelige kunstnere deres værker dér: *Kirsten Ankjær Bækgaard*, *Dorthe Grum-Schwensen*, *Helle Rasmussen* og *Inga Vekslund*. Et samarbejde mellem *Dorthe Grum-Schwensen* og komponisten *Birgitte Alsted* resulterede i en udstillingskoncert (kunstcafé) den 17. maj. Kunstcaféen havde fået titlen "Den Melancolske Gåsehud" og "Den Carl Nielsenske Sol", og sol, gåsehud og melankoli spillede sammen på den mest livsbekræftende måde. Energi, gys og kontraster hører med til menneskelivet, og her fik tilhørerne smæk for skillingen, først og fremmest med *Dorthe Grum-Schwensens* frodige billeder og *Birgitte Alsteds* accordeonkomposition *Melencolia*. I malerens og komponistens introduktioner til deres værker spillede en af inspirationskilderne, det berømte stik af *Albrecht Dürer Melencolia I*, en afgørende rolle. Også dette billede er kontrastrigt, men samtidig stramt komponeret. Med til stramheden hører "det magiske kvadrat", som har inspireret kunstnere fra flere kunstarter, mest berømt *Thomas Mann* i *Doktor Faustus*. Her var det altså *Birgitte Alsteds* version af *Melencolia*, vi hørte i *Marie Wärmes* omhyggelige og artistisk gennemoplevede opførelse. Værket spænder over et stort register, fra

tysthedens åndedrag til voldsomhedens brøl, og tilhørerne kunne nyde såvel adrenalinets pulsslæg som afspændingens velbehag.

Som indramning af begivenhederne fik publikum Birgitte Alsteds arrangement af seks af Carl Nielsens småstykker for klaver op. 53 for violin (spillet af arrangøren selv) og akkordeon. Stykkerne havde fået mere farve i den arrangerede version, men klarheden og den musikalske finurlighed var bibeholdt.

Efterfølgende fik de tre øvrige kunstnere ordet, og blandt de guldkorn, tilhørerne fik med hjem, var beskrivelsen af, hvordan billedkunstnere ligesom komponister af elektronisk musik kan 'sample', registrere og ordne dagliglivets synsoplevelser (hhv. lydoplevelser) til senere kunstnerisk brug. Det var en fin engangseftermiddag, men billederne af de fire kunstnere kan fortsat opleves i de unikke rammer i Skovhuset indtil den 1. juni, altså pinsen med.

Se www.skovhus-kunst.dk.

Hvorfor er lykken så lunefuld?

Ny dobbelt-cd samler de komplette pladeindspilninger med *Karen Jønsson* fra årene 1934 - 1942.

Karen Jønsson, som blev født 17.1.1909 i København, var i sidste halvdel af 30'erne en af de helt store stjerner i Danmark inden for populærmusik, revy og film. Hun var en af de få kvindelige kunstnere, som dengang selv både komponerede jazzinspirerede melodier og også selv skrev tekster fremførte dem. Melodier som "Hvorfor er lykken så lunefuld", "Han kommer og banker" (fra Stig Lommers Hornbæk Revyen" 1936) og "Din melodi" lever stadig.

Hun startede med at komponere allerede som 10-årig efter at have gået til klaver et års tid og som 12-årig forsøgte hun at få sin komposition "Over Prærien" udgivet hos Wilhelm Hansen, som til hendes store skuffelse dog ikke ville antage melodien. Som lærere havde hun igennem 6 år cellist og komponist Otto Olsen og pianist Eloff Nielsen, men hun fravalgte at søge på konservatoriet, da hun var mere tiltrukket

af den moderne musik, hvis rytme hun følte, at hun var født med.

I 1930 debuterede hun i revyen "5 Damer og 6 Herrer" på Betty Nansen Teater og derefter medvirkede hun i såvel revyer som i flere danske film.

Karen Jønssons liv afsluttedes allerede i 1942, men hendes musikalske fremtoning i dansk film beskrives af Morten Piil i bogen "Danske filmskuespillere" (Gyldendal, 2003) således: "Hun var et oplivende moment i de få 1930'er-film, hun nåede at medvirke i inden sin alt for tidlige død efter kort tids sygdom. Ikke på grund af noget særlig iøjnefaldende skuespillertalent, men fordi hendes friskhed virkede autentisk og fri for det ferske anstrøg, der prægede mange af tidens ingénuer. Der lyste musikalitet og selvstændighed fra hendes spinkle elegante skikkelse og mørke levende øjne."

Ovenstående biografiske oplysninger er klip fra Bruno Nørdams biografi over Karen Jønsson "Hvorfor er lykken så lunefuld", udgivet på forlaget Underskoven i maj i år. Cd-indspilningerne med samme titel er udkommet på Classico DOCD5801-02, og prisen er kr. 99,- for dobbelt cd'en.

Læs mere om Karen Jønsson i KVINFOs Kvindebiografisk leksikon, som er tilgængeligt elektronisk på www.kvinfo.dk.

Kort nyt.

"Elektronica – som mor lavede den"

Det var overskriften på en notits i Politiken i januar i forbindelse med udgivelsen "Pioneers – the Beginning of Danish Electronic Music" fra pladeselskabet Ljud, som hermed yder sit bidrag til at gøre opmærksom på, at den tidligste dansk elektronica blev lavet allerede i perioden 1960-1978. Gruppen af kunstnere var beskeden; den talte ifølge Ljud syv personer, hvoriblandt Else Marie Pade, Jørgen Plaetner og Fuzzy. I alt er 13 værker, som hidtil kun har været tilgængelige på spolebånd, nu blevet rensat og digitaliseret af Ljud til denne udgivelse.

Politiken 22.1.09

Nordeuropæisk finale i Den tyrkiske Modersmåls-olympiade

Den 10. maj udgjorde Det kongelige danske Musikkonservatoriums koncertsal (tidligere Radiohusets koncertsal) rammen om en – set med danske øjne – så usædvanlig begivenhed som en delfinale i en modersmåls-olympiade.

Unge ikke-tyrkere fra alle nordeuropæiske lande konkurrerede i enten at oplæse digte eller at synge på tyrkisk, hvorefter de blev bedømt på såvel udtale som evne til at følge musikken, stemmekvalitet, evne til at udtrykke følelser og gestalt. At Kvinder i Musik har fået indblik i denne begivenhed skyldes alene, at der i juryen også fandtes en dansk dommer, nemlig Anne-Marie Vang, bestyrelsesmedlem i Kvinder i Musik, som i flere omgange har boet i Tyrkiet, hvor hun også har studeret den tyrkiske musik, ligesom hun taler sproget flydende.

En større artikel af Anne-Marie Vang om musik i Tyrkiet vil i øvrigt snart blive publiceret i "Kalliopes hjørne" – en nyskabelse på vej på www.kvinderimusik.dk.

Pia Gruwier Larsen

Sangeren Pia Gruwier Larsen har blandt sine mange aktiviteter (*Gruwiers Saloner*, forestillingen *De Rejsende*, m.m.) også engageret sig i opførelsen af Johanne Fengers (1836-1913) sange. For et par år siden optrådte hun med en "sangfortælling" om Johanne Fenger i Bakkehuset, og nu planlægger hun – i samarbejde med Annie Birgit Garde – at lave en udvidet fortælling om komponisten. Pia Gruwier Larsens faste akkompagnatør og samarbejdspartner er pianisten Madeleine Sjöstrand.

Se www.gruwierssaloner.dk.

Organist Inger Svendsen

Den 1. november 2009 har Himmelev Kirkes organist, Inger Svendsen, været ansat som organist i folkekirken i 40 år, de seneste 8 år i Himmelev Kirke. Inger Svendsen fejrer sit jubilæum med en koncert den 8. november kl. 15 i kirken, hvor der spilles musik udelukkende af kvindelige komponister, bl.a. en orgelsymfoni af den svenske Elfrida

Andrée. (En fyldig biografi om Elfrida Andrée, "Elfrida Andrée, et livsöde" af professor Eva Öhrström udkom i 1999 i Sverige på forlaget Prisma.) Ud over Inger Svendsen på orgel og klaver medvirker Pia Gruwier Larsen, sang, Torsten Svendsen, fagot, og Lise Lykke, fløjte.

Musikmagasinet Klang

Vær opmærksom på musikjournalist Birgitta Tollans udsendelser *Klang* på Sveriges Radio P 2 på mandage kl. 12:30 med genudsendelse den efterfølgende lørdag og søndag. I hver af Birgitta Tollans fremragende temaudsendelser formår hun undervejs at få sat fokus på kvinder i hvert af de temaer, hun vælger at udforske i sine udsendelser – vi har ganske enkelt ikke tilsvarende journalistik i Danmarks Radio.

De seneste 30 dages udsendelser kan høres på nettet via www.sr.se ved søgning på Musikmagasinet Klang, herunder også udsendelsen *Upptakt Köpenhamn*, som blev sendt første gang den 18. maj.

I forbindelse med fejringen af 60-året for Menneskerettighedserklæringen har Vatikanet oplevet sin første kvinde i spidsen for en festkoncert

Inma Shara, spansk komponist og dirigent, har som første kvinde betrådtt dirigentpodiet "inden for murene", da Vatikanets blandt andet fejrede menneskerettighedernes 60-årsdag ved en festkoncert med Brandenburgisches Staatiorchester fra Frankfurt.

Medlemskab af Kvinder i Musik koster kr. 225,- årligt, som kan indbetales på giro 01< 8031525. Medlemmerne modtager 3-4 nyhedsbreve årligt og har gratis adgang til Kvinder i Musiks arrangementer.

Send en mail til tkrag@get2net.dk, hvis du fremover vil have nyhedsbrevene pr. mail i stedet for i papirudgave.

Kvinder i Musiks Nyhedsbrev skrives af Inge Bruland og Tove Krag.

Deadline for næste nyhedsbrev er 1.8.09.